

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: Dominik Hrubý

Téma a rozsah práce: **Kvalita a význam důvodových zpráv v českém právním řádu**, 75 normostran

Datum odevzdání práce: 15. března 2019

Diplomová práce Dominika Hrubého se věnuje důležitému aktuálnímu tématu. Vychází z důležitých zahraničních i domácích textů k teorii a praxi legislativy od Wintgense, Kysely, Syllové, Richtera, Kněžínka, Mlsny a Vedrala, jakož i z textů významných představitelů politické a ekonomické teorie (von Hayek, Rothbard, von Mises). Jádrem práce však je v analýze rozsáhlého empirického materiálu, důvodových zpráv k návrhům zákonů, přeloženým do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Práce konfrontuje neuspokojivou kvalitu důvodových zpráv s jejich normativním zakotvením v zákonu č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, v dosud neúčinném zákonu č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, a v Legislativních pravidlech vlády, a s teoretickými funkcemi důvodových zpráv, jež mají podle diplomanta sloužit a) dalším účastníkům legislativního procesu, b) pozdějším interpretům zákona, c) legitimizaci případných omezení základních práv v zákoně a d) občanům pro informaci o politických záměrech spojených se zákonem.

Zvláštní pozornost je věnována těm pasážím obecných částí důvodových zpráv, které mají hodnotit soulad s ústavním pořádkem a rozpočtové dopady.

Práce je čtivá, barvitě líčí praxi rozprav v Parlamentu i samotných důvodových zpráv a identifikací hlavních vad důvodových zpráv a jejich ilustrováním na řadě příkladů dobře připravuje půdu pro další bádání na tomto poli. Vedle samotného zviditelnění problémů českých důvodových zpráv nabízí diplomová práce i náměty pro zlepšení situace: zákonné zakotvení nemožnosti projednání návrhu zákona s důvodovou zprávou neodpovídající zákonným požadavkům, důslednější vynucování této povinnosti předsedou komory, promítání pozdějších změn v textu návrhu zákona i do důvodové zprávy a zákonné zakotvení příspěvku na činnost legislativních odborů poslaneckých klubů; zde navazuje na poznatky z čerstvě vydané monografie L. L. Červinky.

Jistě bylo možné jít u některých problémů více do hloubky, důsledněji rozlišit důvodové zprávy k vládním a poslaneckým návrhům a sledovat třeba i vývoj v čase. Zajímavý by byl i komparativní pohled (naznačen je v případě Evropského parlamentu). Nicméně i takto práce splňuje požadavky na diplomovou práci kladené, je přínosem pro poznání problémů české legislativy, doporučuji ji proto k obhajobě a předběžně navrhuji hodnocení stupněm „velmi dobře“.

V rámci obhajoby by mohl diplomant zvážit výhody a nevýhody procedury posuzování dopadů regulace RIA a uvedení závěrečné části hodnocení RIA místo některých pasáží důvodové zprávy. To Legislativní pravidla vlády připouštějí, tak se nabízí porovnat výhody a nevýhody těchto dvou způsobů odůvodňování návrhů zákonů.

V Praze dne 22. dubna 2019

Doc. JUDr. PhDr. Jan Wintř, Ph.D.